

We Lwowie, dnia 1. maja 1900.

Aleg. 156**Sprawozdanie**

Komisji budżetowej w przedmiocie zaciągnięcia pożyczki 6,500.000 koron przez gminę król. stoł. miasta Lwowa z gwarancją kraju.

Wysoki Sejmie!

Podaniem do Wydziału krajowego dnia 24. kwietnia r. b. wniesionem, uprasza gmina miasta Lwowa o wyjednanie zezwolenia Wysokiego Sejmu na zaciągnięcie pożyczki 6¹/₂ miliona koron w obligacyach, tudzież o udzielenie gwarancji kraju dla tej pożyczki.

Wydział krajowy sprawozdaniem z 25. kwietnia r. b. to podanie przedłożył Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem przychylnym, przytaczając w sprawozdaniu swoim treść prośby miasta w całej osnowie, z której okazuje się, że zaciągnięta na podstawie ustawy krajowej z 7. lutego 1895 pożyczka miasta Lwowa w sumie 10 milionów zł., czyli 20 milionów koron na zamierzone inwestycje nie wystarczyła, a koniecznym jest uzyskać w drodze nowej pożyczki fundusze na pokrycie następujących wydatków:

A. na wodociągi	3,000.000	koron
B. na rzeźnię	1,066.436	»
C. na strażnicę pożarną	166.772	»
D. na teatr	506.978	»
E. na oświetlenie elektryczne	600.000	»
F. na pokrycie niedoboru z r. 1898	315.320	»
G. na odsetki interkalarne	844.494	»
razem	6,500.000	koron.

O ile to możliwem było w tak krótkim czasie, zbadała Komisya budżetowa stan sprawy, na podstawie aktów, do podania gminy miasta Lwowa dołączonych, tudzież budżetów miasta z ostatnich lat trzech.

Przedewszystkiem przypomina Komisya, że z pożyczki 10 milionów zł. zaciągniętej na mocy ustawy krajowej z r. 1895 użyto na spłaceniu dawnych długów miasta 2,922.685 zł.
zaś odłożono na fundusz rezerwowy 200.000 »

razem	3,122.685	zł.
-----------------	-----------	-----

Pozostała reszta funduszu pożyczki przeznaczoną została, według ustawy z r. 1895, na następujące inwestycje i inne wydatki:

na wodociągi	1,500.000 zł.
» kanalizacye	500.000 »
» bruki i drogi	600.000 »
» rzeźnię	540.000 »
» szkoły	200.000 »
» zakład zastawniczy	100.000 »
» koszary	600.000 »
» teatr	700.000 »
» kolej elektryczną	700.000 »
» oświetlenie gazowe	250.000 »
» stacye pożarne	70.000 »
» odnowienie ratusza	250.000 »
» regulacye ulic	100.000 »
» przytulisko	32.000 »
» dalsze wydatki połączone z przeprowadzeniem inwestycyi i zrealizowaniem pożyczki	635.315 »
razem	6,777.315 zł.

Realizowanie pożyczki 10-milionowej odbywało się stopniowo, na podstawie specjalnych uchwał Rady miejskiej, zatwierdzanych przez Wydział krajowy, stosownie do art. III. ustawy z r. 1895, po rozpoznaniu szczegółowych projektów, planów i kosztorysów.

Okazało się jednak, że obliczenia, które służyły reprezentacji miejskiej za podstawę przy oznaczeniu wysokości 10-milionowej pożyczki, były niedokładne, a kosztorysy szczegółowe wykazały daleko znaczniejsze sumy wydatków od tych, które preliminowano w r. 1895. Oprócz tego okazała się potrzeba inwestycyi na elektryczne oświetlenie w ustawie z r. 1895 wcale nieprzewidzianej.

Ad A. Wodociągi kosztować miały według obliczenia z r. 1895 tylko 1½ miliona zł. — a będą faktycznie kosztować dwa razy więcej, gdyż kosztorys wypracowany przez fachowego inżyniera Smrekera wypadł na 2,850.000 zł. a urząd budowniczy zaokrąglił tę sumę na 3 miliony zł. — tak, iż w tej pozycji jest brak niepokryty inwestycyjną pożyczką z r. 1895, wynoszący 1½ miliona zł., czyli 3,000.000 koron.

Ad B. Na budowę rzeźni preliminowano w r. 1895 tylko 540.000 zł., a budowa ta będzie kosztować przeszło dwa razy większą sumę, gdyż koszt tych zakładów obliczono teraz na 1,073.218 zł. — zatem brakuje w tej pozycji na dokończenie budowy 533.218 zł., czyli 1,066.436 koron.

Ad C. Strażnica pożarna miała według obliczenia z r. 1895 kosztować tylko 70.000 zł. — zaś faktyczny koszt wyniesie 153.386 zł., zatem brakuje 83.386 zł., czyli 166.772 koron.

Ad D. Budowę teatru obliczano na 1 milion zł. a potrącając sejmową subwencję 300.000 zł. pozostało na gminę miasta Lwowa 700.000 zł. i tę sumę preliminowano w ustawie z r. 1895.

Nadkosztorysowe roboty wynoszą jednak 253.489 zł., czyli 506.978 koron, na którą to sumę nie ma pokrycia.

Ad E. Wydatek na urządzenie centralnej stacyi elektrycznej nie był w ustawie z r. 1895 wcale przewidziany, a stacya ta kosztować ma 600.000 koron.

Ad F. Budżet miasta na r. 1898 obejmował szereg nadzwyczajnych dochodów, które jednak nie zostały zrealizowane. Mianowicie nie sprzedano gruntów miejskich, za które wpłynąć miało 110.000 zł. Nadzwyczajne zaś wydatki, według zestawienia buchalterycznego do podania gminy dołączonego, jak dopłata do zakupu elektrycznej kolei po nad sumę preliminowaną w r. 1895 w kwocie 53.622 zł. 97 ct., zakupno materyałów

i zapasów, potrzebnych do ruchu tej kolei, za kwotę 19.645 zł. 8 ct., — zakupno folwarku Budnerówka za 30.503 zł. 71 ct. i inne pomniejsze wydatki spowodowały niedobór wynoszący 429.568 koron, z którego część, t. j. kwota 114.250 koron znalazła pokrycie w budżecie na rok 1900, zaś reszta pokrytą być ma z zaciągnięciem pożyczki.

Ad G. Wydatki na interkalarne procenta i inne koszta przy zaciągnięciu pożyczki nie dadzą się ściśle obliczyć, to jednak skonstatować trzeba, że wydatki te będą znaczne, przy obecnych tak trudnych stosunkach finansowych i wysokiej stopie procentowej. Gmina miasta Lwowa preliminuje na te wydatki 844.494 koron

Suma wydatków pod A. do G. wyszczególnionych wynosi 6,500.000 koron, a gmina miasta Lwowa uprasza o zezwolenie na zaciągnięcie pożyczki w tej wysokości, a Wydział krajowy tę prośbę popiera.

Komisya budżetowa przyznaje, zgodnie z Wydziałem krajowym, że budowy pod A., B., C., D. wymienione (wodociągi, rzeźnia, teatr, strażnica) będące już w toku, dokończone być muszą, tudzież że inwestycja pod E. (stacya elektryczna) jest potrzebna, niemniej też, że gmina nie ma funduszu rozporządzalnego na pokrycie niedoboru z r. 1898, ani też na odsetki interkalarne i inne wydatki z pożyczką połączone.

Nie może jednak Komisya pominąć uwagi, że preliminowanie kosztów na inwestycje tak wielkie, jak wodociągi, zakłady rzeźni miejskiej i budowa teatru, było w r. 1895 uskutecznione w sposób bardzo niedokładny, co dla gospodarstwa gminy miasta Lwowa jest wielce szkodliwym, gdyż gmina znajduje się teraz w sytuacji trudnej, zwłaszcza w obec pogorszonych stosunków finansowych w naszym kraju i wysokiej stopy procentowej, a sytuacya ta jest następstwem nieoględnych i pobieżnych tylko obliczeń, które przyjęto za podstawę programu inwestycyjnego.

Przystępując do tak wielkich, na nasze zwłaszcza stosunki, wydatków nadzwyczajnych, wymagających obciążenia gminy znacznym bardzo długiem, należało, zdaniem Komisji, przedewszystkiem postarać się o dokładne i na realnych podstawach oparte plany i kosztorysy, a mając w ten sposób obliczone koszta, zgodne z rzeczywistością, zastosować inwestycje do funduszu, jakim gmina rozporządzać może.

Przez zaniedbanie tej ostrożności, koniecznej przy administracyi funduszy publicznych, reprezentacya gminy znalazła się w położeniu przymusowem kontynuowania inwestycyi pomimo, że fundusze programem z r. 1895 objęte są już wyczerpane, a pozyskanie nowych funduszy wymagać będzie obciążenia budżetu wydatkami, które wielce utrudnią doprowadzenie gospodarstwa gminnego do równowagi budżetowej.

Jest to tem więcej uciążliwe, gdy zamknięcie rachunków gminnych za rok 1898 wykazało niedobór w sumie 429.568 koron, o którego pokryciu była powyżej mowa, a według sprawozdania Komisji budżetowej Rady miasta Lwowa niedobór za rok 1899 jest prawdopodobny, gdyż przewidywane dochody ze sprzedaży gruntów nie wpłynęły. Co więcej — nawet przy przedstawieniu budżetu na rok 1900 przyznała Komisya budżetowa Rady miejskiej, że pomiędzy preliminowanymi dochodami znajduje się pozycya wątpliwa, mianowicie suma 240.000 koron za projektowaną sprzedaż gruntu, zajętego teraz przez budynki straźnicy pożarnej, gdyż dopóki nowa strażnica wybudowaną nie zostanie — trudno jest myśleć o opróżnieniu dawnej straźnicy, a skutkiem tego nie można rozporządzać gruntem, na którym stoi ta strażnica.

Badając stan obecny finansów miasta Lwowa nie można także pominąć uwagi, że podjęcie całego szeregu inwestycyi w ustawie z r. 1895 wymienionych, zamiast rozłożenia tych inwestycyi na dłuższy okres czasu, w miarę rozporządzalnych funduszy, czy to ze zwykłych dochodów budżetowych, czy też z pożyczki pochodzących, przyczyniło się również niekorzystnie do wytworzenia dzisiejszej sytuacji. Daleko mniej trudnem byłoby bowiem położenie miasta, gdyby przekroczenie preliminarza wielkich robót inwestycyjnych nie dotyczyło kilku pozycji, odnoszących się do budowni, będących równocześnie w toku.

Pomimo tych uwag krytycznych komisya budżetowa zgadza się z wnioskiem Wydziału krajowego, aby zezwolić gminie m. Lwowa na zaciągnięcie pożyczki 6,500.000 k., na pokrycie wymienionych wydatków.

Argumentację bowiem Wydziału krajowego uznaje komisya jako przekonującą,

Stwierdzając w zupełności potrzebę zaciągnięcia przez gminę miasta Lwowa pożyczki 6 $\frac{1}{2}$ miliona koron, konstatuje Wydział krajowy, że rozpoczęte budowy nie mogą być zaniechane, albo pozostać nie wykończone, bez znacznej szkody materialnej gminy; nie może też ulegać wątpliwości, że niedobory pokryte być muszą i że budowa stacyi elektrycznej jest potrzebną i pożyteczną.

Co się zaś tyczy gwarancyi krajowej, przedewszystkiem podnieść należy, że nawet gwarantowane przez kraj obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1895, jeszcze pozostały częściowo nie emittowane, a gmina, według budżetu miejskiego na rok 1900, opłaca 7% odsetki od lombardu nie emittowanych obligacyi, które złożono w Banku austro-węgierskim i w Zakładzie kredytowym dla handlu i przemysłu, celem podjęcia zaliczki w sumie łącznej 2,197.850 koron.

Jeżeli zatem, pomimo krajowej gwarancyi, tak trudno było znaleźć pokup na obligacye pożyczkowe, to łatwo zrozumieć, jak uciążliwe byłyby warunki zaciągnięcia pożyczki w takim razie, gdyby gminie miasta Lwowa kraj gwarancyi swojej nie udzielił.

Uznając potrzebę gwarancyi jako niewątpliwą, komisya zastanawiała się nad kwestyą, czy kraj, udzielając gwarancyi, nie naraża się na ryzyko. Obciążenie obecne miasta Lwowa w stosunku do jego majątku i siły finansowej, wykazują następujące cyfry.

Stan długów miejskich, według budżetu na rok 1900, wynosi 21,083.270 koron, w której to sumie zawartą jest reszta pożyczki emisyjnej z roku 1895 w kwocie 19,648.600 koron.

Stan majątku gminy miasta Lwowa obliczał Wydział krajowy w sprawozdaniu z r. 1895 w przedmiocie pożyczki na 11,800.000 złr. w. a., czyli 23,600.000 koron. Suma ta nie obejmuje oczywiście wartości inwestycyi od r. 1895 skutecznionych.

Porównując stan czynny ze stanem biernym okazuje się, że pożyczki znajdują pokrycie w majątku zarodowym gminy.

Wprawdzie znaczna część majątku gminnego nie przynosi odpowiedniego dochodu mianowicie posiadłości nieruchome. Lecz miasto Lwów posiada bardzo znaczne źródła dochodów w opłatach od napojów, w dodatku do konsumcyjnego podatku rządowego, w nadwyżkach z dzierżawy tego podatku, w opłatach mytnicznych itd. Sam dochód z miejskich opłat konsumcyjnych od napojów, zaprowadzony w miejsce zniesionego prawa propinacyi, daje miastu, według budżetu na rok 1900, blisko milion koron, gdyż z tego dochodu prelininowano w budżecie

z myta drogowego prelininowano	944.332	koron
zwyżka dochodów niestałych	310.000	"
z dodatków do podatku konsumcyjnego	310.000	"
z dóbr, gruntów i budynków miejskich	310.000	"
z gazowni miejskiej	166.989	"
	137.500	"

Pomijając pomniejsze dochody z rozmaitych opłat tytułem placowego, taks porzebowych, policyjnych opłat szynkarskich itp., przechodzi komisya do cyfr, odnoszących się do siły podatkowej.

Czynsze fasonowane, od których gmina pobiera progresywny podatek czynszowy gminny, wynoszą 14,820.322 k. a dochód z tego podatku, pobieranego w stosunku 3% od czynszów do 300 zł., 4% od czynszów do 600 zł., 5% od czynszów do 3.000 zł., a 10% od czynszów powyżej 3000 zł. prelininowano w budżecie w sumie 572.500 k.

Oprócz samoistnego podatku czynszowego gminnego pobiera miasto dodatki od rządowego podatku domowo-czynszowego, wynoszącego 2,201.000 k., w wysokości 6%.

Podatek dochodowy 5% od domów wolnych od podatku domowo-czynszowego, wynosi 210.800 koron, od którego gmina pobiera 30% dodatek.

Także od powszechnego podatku zarobkowego w sumie 303.720 koron, tudzież od podatku zarobkowego, opłacanego przez publiczne instytucye w sumie 1,189.468 k., pobiera gmina 30% dodatek.

Podstawa podatkowa zatem dla gminnych dodatków wynosi w mieście Lwowie blisko 4 miliony koron.

Przy takiej sile podatkowej nie jest wcale prawdopodobnem, aby kraj był kiedykolwiek zmuszony do ponoszenia jakichkolwiek wydatków z tytułu gwarancyi, przyjątej za pożyczkę miejską.

Gdyby bowiem gmina nie dopełniła nałożonego na nią w projektowanej ustawie obowiązku uchwalenia w budżecie corocznym pokrycia dla rat amortyzacyjnych, upra-

wniony jest Wydział krajowy, z mocy tejże ustawy, wstawić raty amortyzacyjne w budżet gminy i nałożyć stosowne dodatki gminne na pokrycie rat, względnie na pokrycie niedoboru budżetowego.

To postanowienie ustawy zabezpiecza, zdaniem komisji, kraj od skutków gwarancyi przyjętej za gminę m. Lwowa i uchyla obawę, aby z tej gwarancyi wynikły kiedykolwiek ciężary dla skarbu krajowego.

Projekt ustawy, przedłożony przez Wydział krajowy, zgodny jest z osnową ustawy z 7. lutego 1895 Nr. 16. Dz. ust. kraj. zezwalającej na pożyczkę 10 milionową, względnie z treścią ustawy gwarancyjnej z dnia 12. lipca 1895 Nr. 56. Dz. ust. kraj., a komisja, zmieniała ten projekt tylko o tyle pod względem stylizacji, o ile to było potrzebnem dla zgodności jej tekstu z powołanemi sankcyonowanemi ustawami z r. 1895.

Różnica zachodzi tylko co do sumy pożyczkowej, tudzież pod względem stopy procentowej, obligacji pożyczkowych, którą w r. 1895 oznaczył Wysoki Sejm na 4⁰/₀, a którą teraz Wydział krajowy, mając na uwadze zmienione stosunki targu pieniężnego, proponuje oznaczyć jako nieprzekraczającą 4¹/₂⁰/₀.

Komisja budżetowa wnosi przeto zgodnie z Wydziałem krajowym :

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy. 1/

Oprócz tego wnosi komisja na uchwalenie załączonych rezolucji 2/ względem polecenia Wydziałowi krajowemu, aby czuwał nad użyciem funduszu pożyczki.

Rezolucye te są analogiczne z uchwałami Wysokiego Sejmu powziętymi na posiedzeniu 8. lutego 1895 na wniosek komisji budżetowej przy uchwaleniu gwarancyi kraju dla 10 milionowej pożyczki miasta Lwowa.

Wreszcie proponuje komisja uchwalenie wezwania do Rządu względem nadania obligacyom pożyczki charakteru papierów pupilarnych.

Przewodniczący :

Dunajewski.

Sprawozdawca :

Skatkowski.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie pożyczki 6,500.000 koron, którą gmina król. stoł. miasta Lwowa zamierza zaciągnąć z poręką kraju Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Upoważnia się gminę król. stoł. miasta Lwowa do zaciągnięcia w drodze emisji obligacyi komunalnych, najwyżej wedle stopy $4\frac{1}{2}\%$ oprocentowanych pożyczki do wysokości 6,500.000 koron, spłacalnej najpóźniej w ciągu lat 60, a to na cele wymienione szczegółowo w art. II.

Art. II.

Z funduszu uzyskać się mającego w sposób ustanowiony w art. I. mają być pokryte następujące wydatki:

1. na wykończenie wodociągów 3,000.000 koron;
2. na wykończenie budowy rzeźni 1,066.436 koron;
3. na wykończenie straźnicy ogniowej 166.772 koron;
4. na wykończenie teatru 506.978 koron;
5. na wybudowanie centralnej stacyi oświetlenia elektrycznego 600.000 koron;
6. na pokrycie ubytku nadzwyczajnych wpływów preliminowanych w r. 1898 ze sprzedaży gruntów a nie zrealizowanych 315.320 koron;
7. na pokrycie interkalaryów, jakoteż wkładów i wydatków z przeprowadzeniem powyższych inwestycyi i zrealizowaniem pożyczki połączonych 844.494 koron.

Art. III.

Wykonanie wymienionych w art. II. inwestycyi i operacyi, jakoteż emisya potrzebnych na cele rzeczono kwot pożyczkowych, nastąpić ma stopniowo i na podstawie specjalnej dla każdej sprawy uchwały Rady miejskiej, zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

W sprawach tych uchwała Rady miejskiej, aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch, nie prędzej, jak ośm dni po

sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej 50 członków Rady miejskiej po wysłuchaniu wniosków odpowiednich sekcji i po rozpoznaniu szczegółowych projektów, planów i kosztorysów.

Sposób użycia każdej częściowej pożyczki ma być wykazywany Wydziałowi krajowemu.

Art. IV.

Za pożyczkę niniejszą 6,500.000 koron poręcza Kraj Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Art. V.

Raty amortyzacyjne od tej pożyczki obowiązana jest Rada król. stoł. miasta Lwowa, przez cały czas okresu umorzenia, wstawić do budżetu i obowiązana jest przy uchwaleniu budżetu uchwalić stosowne środki pokrycia niedoboru budżetowego. — Gdyby Rada miejska tego obowiązku nie dopełniła, Wydział krajowy wstawi raty amortyzacyjne od rzeczony pożyczki w budżet gminy miasta Lwowa i nałoży stosowne dodatki gminne do podatków na pokrycie pożyczkowych rat amortyzacyjnych, względnie na pokrycie niedoboru budżetowego.

Budżet przez Radę miejską uchwalony (§. 80. statutu miasta Lwowa z 14. października 1870 Nr. 79. Dz. ust. i rozp. kraj.) przedłożył Magystrat król. stoł. miasta Lwowa Wydziałowi krajowemu corocznie, najpóźniej 15. grudnia.

Zamknięcie rachunków z ubiegłego roku, przez Radę miejską sprawdzone i przyjęte przedłożył Magystrat Wydziałowi krajowemu corocznie najpóźniej 1. września.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Mojemu Ministrowi skarbu.

R e z o l u c y a.

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w wykonaniu swego obowiązku nadzoru nad gospodarstwem gmin czuwał nad użyciem funduszków pożyczki 6 $\frac{1}{2}$ miliona koron, zaciągnąć się mającej przez gminę miasta Lwowa za poręką kraju, stosownie do postanowień ustawy krajowej o zezwoleniu na zaciągnięcie tej pożyczki, — tudzież, by kontrolował umarzanie tej pożyczki według planu amortyzacyjnego.

II. O wykonaniu tego polecenia Wydział krajowy przedkładać będzie Sejmowi coroczne sprawozdania.

R e z o l u c y a.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wyjednał dla obligacyi pożyczki, którą gmina król. stoł. miasta Lwowa w wysokości 6,500.000 koron zaciągnąć zamierza, przyznanie charakteru pupilarnego bezpieczeństwa.

